Wat is ongeoorloofd relatief schoolverzuim

We maken onderscheid tussen ongeoorloofd relatief schoolverzuim en absoluut schoolverzuim.

Onder de noemer ongeoorloofd relatief verzuim worden de vormen van spijbelen omschreven waar de ingeschreven leerling les- of praktijktijd verzuimt zonder geldige reden.

- Luxeverzuim: de leerling blijft weg van school om extra vakantie te nemen, vaak voor of na een schoolvakantie. Dat gebeurt met medeweten van de ouders en zonder toestemming van de schooldirectie.
- Incidenteel spijbelen: de leerling 'brost' af en toe een les.
- Berekend spijbelen: de leerling slaat systematisch theorievakken over, is steeds bij dezelfde leraar afwezig, blijft altijd hetzelfde uur weg …
- Periodiek spijbelen: de leerling spijbelt gedurende een periode, en dat herhaalt zich regelmatig.
- Permanent spijbelen: de leerling gaat helemaal niet naar school, hoewel hij ingeschreven is.

Onder absoluut verzuim begrijpen we de leerplichtige leerling die niet in een school ingeschreven is en geen huisonderwijs volgt.

Verschillende vormen van spijbelen uiten zich ook in verschillende gedragingen:

- Thuisblijvers: jongeren die grotendeels thuis spijbelen in hun eentje. Ouders zijn vaak op de hoogte.
- Traditionele spijbelaars: jongeren die bijna nooit thuis spijbelen. Ze spijbelen in groep. Ze beslissen dat vaak op de dag zelf. Ouders zijn vaak niet op de hoogte.
- Ouder gedoogde sociale spijbelaars: jongeren die vaak in groep spijbelen, even vaak thuis als op andere locaties. Ouders zijn vaak op de hoogte.

Onwil of onmacht.

Ouder-gemotiveerde afwezigheid:

Wanneer ouders vanuit eigen overweging het kind thuishouden, spreken we van schoolonthouding(schoolwithdrawal).
Dit kan vanuit:

- economische overweging,
- een eigen al dan niet psychiatrische problematiek,
- angst en willen hun kroost beschermen tegen een onveilige buitenwereld,

- vechtscheidingen,
- een moeilijk te verantwoorden keuze voor thuisonderwijs,
- jonge mantelzorg,
- demotivatie of geen interesse om samen te werken, weten dat hun kind spijbelt maar daar niets aan doen.

Kind-gemotiveerde afwezigheid:

- spijbelen,
- schoolweigering,
- schoolfobie,
- school drop-out.

Onmacht:

Als ouders wel inspanningen leveren om hun kind naar school te laten gaan, maar daar niet in slagen, spreken we over onmacht van de ouders. Die ouders kunnen ondersteuning en begeleiding krijgen van de school en het CLB.

Ook leerlingen kunnen soms niets aan hun spijbelgedrag doen, bijvoorbeeld omdat de ouders hen verplichten om te gaan werken of te helpen in het huishouden.

Onwil:

We spreken over onwil van de ouders wanneer ouders moedwillig hun kind thuishouden van school. Bij onwil moet je de ouders wijzen op hun verantwoordelijkheid en op het belang dat hun kind zoveel mogelijk lesdagen aanwezig is.

Onwil bij de leerling zelf wanneer de leerling weigert deel te nemen aan de schoolse activiteiten en leeft de leerplicht niet na.

Oorzaken van spijbelen:

De oorzaken van spijbelen liggen niet alleen bij de jongere zelf, maar ook bij de ouders, de school en de samenleving.

Leerlinggebonden oorzaken:

- laag welbevinden in de klas of school,
- slachtoffer van pestgedrag,
- faalangst,
- zwakke motivatie, zoals bij verkeerde studiekeuze,
- psychosociale problemen,
- invloed van 'peers' of de leefomgeving.

School gerelateerde oorzaken:

- tekort aan vorming en ondersteuning van leerkrachten,
- een verstoorde relatie tussen leerkracht en leerling,
- een fout gelopen samenwerking met het CLB,
- gebrekkige opvang bij het wegvallen van lessen
- onvoldoende aandacht voor geïntegreerde leerlingenbegeleiding,
- gebrekkige studiekeuzebegeleiding.
- ...

Ouder gerelateerde oorzaken:

- onmacht van de ouders in de opvoeding,
- weinig of geen interesse van de ouders in de schoolloopbaan van hun kind,
- kind wordt verplicht om te gaan werken,
- problemen binnen het gezin,
- onwil van de ouders.

Samenlevings- en beleid gebonden oorzaken:

- onzekere toekomstperspectieven: diploma's zijn geen garantie op werk,
- afwijkend gedrag als geldende norm in de jongerencultuur,
- het jaarklassensysteem,
- goedkoper om buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan,
- ...